

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK L. Ч. 193. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 15-го вересня 1942.

No. 193. Jersey City, N. J., Tuesday, September 15, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ШВІЦЕНІХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ШВІЦЕНІХ ДЕРЖАВ, АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: 58-800. — Тел. У. Н. Конвей: 58-800. 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗРІСТ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ЕСБЕРІ ПАРК. — Голова поборохів, бюр, ген. Герші, на конвенції Американського Легйону, що відбувалася минулої неділі в Есбері Парку, Н. Дж., заявив, що батьки родин, себто жонаті чоловіки з дітьми мусять готуватися наступного року йти до армії. Для Америки потрібно дуже великої армії, десять до тринадцяти мільйонів вояків, говорив ген. Герші. А яким є, що того числа годі дістати зпоміж нежонатих чоловіків, яктеж зпоміж жонатих, але бездітних. Мусять йти жонаті з дітьми. Ген. Герші також говорив, що конгрес мусить чимскорше ухвалити закон, на основі якого можна було б брати до війська і 18 та 19-літніх хлопців. Ми не можемо робити перерви в війні, аж доки наші хлопці не підростуть, говорив ген. Герші. Вкінці він висказував свою думку, що робучий тиждень мусить бути піднесений. Працюючі, що йдуть до армії, мусять розділити поміж себе і виконати ті, що залишаться в цивільному житті. А в тій цілі наш теперішній короткий робучий тиждень мусить бути продовжений, говорив ген. Герші.

ЗАСТАНОВА В КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — В конгресових колах починають застановитися над тим, чи не треба вже в найкоротшому часі запровадити закон, на основі якого можна було б „приморозити“ робітників до тих місць по фабриках, на котрих вони вже нині працюють. Частинно таке зарядження вже впровадив голова комісії робочої сили, Пол МакНот, в 12 західних стейтах Північності робітників, а також відхід великого числа робітників до армії, впроваджує в воєнний промисл певні замішання, які можна регулювати лише при помочі стислої контролі працюючих людей. В конгресових колах є такої думки, що закони конгресу візьмуться до уваги, щоб 18 і 19-літні хлопці йшли до війська, треба упорядкувати тут певну справу.

ЖІНКИ МЕХАНІКИ ПРИ ПРАЦІ.

НЬО ЙОРК. — Перший раз за свого 141-літнього існування бруклінські будівельні доки, (нейві ярдс), почали приймаючи на працю жінок-механіків. Вони наперед подали оголошення в газетах, що потрібно їм жінок-механіків. На те оголошення зголосилося 20,000 жінок. Дотепер переслухано з них 6,000 і половину прийнято на працю. Але вони ставлять їх до праці повільно, не всіх нараз. Покищо поставлено на працю 200. Серед того числа є багато жінок з університетським освітнім, або з кількома роками каледжу. Заряд доків про жінок, що вже станули на працю, висказувався якнайкраще.

ПОРАДИ ДЛЯ ДОМОВЛАСНИКІВ.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія звелів створити комітет знавців, котрий буде давати поради для малих домовласників, себто тих, що мають одно, або дво-фамільні доми, як поступати, щоб приспособити найкраще свій дім до нових опалових обмежень. Колиб треба було тим знавцям поїхати на місце, все оглянути і написати звіт, то це домовласника буде коштувати не більше як десять доларів.

ПЕРЕСТОРОГА ТИМ, ШО ЗАКЛАДАЮТЬСЯ НА КОНІ.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія поставив перед мікрофон ньюйорського радіа одного малого хлопця, Джорджа, щоб той розказав, як його батько „гемблює“ на коні і тратить гроші, потрібні для удержання родини. Водночас Ля Гвардія закликав інших хлопців, котрих батьки також може в той спосіб витрачають гроші, щоб приходили до нього з скаргою, а він їм допоможе зарадити лихови.

ДЕРЖАВНИЙ ЗАМАХ У НІКАРАГУІ.

МАНУГА. — Державна поліція арештувала 13 осіб, серед них декілька бувших високих урядників, котрим закинено приготування для про-фашистівського перевороту в краю. Поліція дістала докази, що деякі особи діставали гроші від фашистівських і нацистських кол в цілі скинення теперішнього уряду, Нікарагуа, прихильного для Америки, а наставлення нового, прихильного для Держав Осі.

НОВИЙ ПІДСТУП НІМЦІВ.

НЬО ЙОРК. — Нідерландське бюро інформації подало до відома, що німецька влада тепер взялась до іншого способу, щоб наклонити світ до замирення. Вона дозволила своїм „квізлінгам“ по чужих краях, зокрема в Бельгії і Нідерландах, щоб вони писали критичні заваги на адресу Німеччини. Згадані „квізлінги“ почали писати, що не годяться з думкою деяких німецьких політиків, начеб Бельгія і Нідерланди мали належати до Німеччини. Вони повинні мати нову самостійність, кажуть вони. Згадане бюро інформації говорить, що інших людей за подібні вискази відразу покарано смертю. А „квізлінги“ не то, що ніхто не карає, але навіть не попракає. Тою сповидною „свободою“, каже те бюро, німці хочуть зробити вражіння, начеб замирення, яке вони хочуть досягнути, мало бути оперте на справедливості.

Конгрес Дасть Президенту Всі Права для Боротьби з Інфляцією

ВАШИНГТОН. — Конгресові провідники одноглідно висказались, що до першого жовтня цього року ухвалити всі права, потрібні для президента в його боротьбі з інфляцією. В тій справі президент мотиме робити, що сам уважатиме за відповідне. В конгресових колах над тою справою ще далі йдуть позакулісові тертя. Фармерський блок далі виявляє великий натиск, щоб не накладати твердих цін на фармерські продукти, нижче як 110%, так званого „париті“. Зате фармерський блок згодився на наложення твердих цін на працю. Ті внутрішні конгресові тертя доводять до того, що конгрес дасть повноважність президенту і той буде робити те, що уважатиме за відповідне.

ПРОДУКЦІЯ ЗБІЛЬШИЛАСЯ НА 350%

КЕМДЕН, Н. ДЖ. — Голова ради воєнної продукції, Доналд Нелсон, в промові до робітників Ар Сі Ей-Віктор заявив, що воєнна продукція Америки від нападу на Перл Гарбор збільшилась на 350%. Але, хоч це є дуже великий успіх, проте це не вистарчає і його ще треба далі підносити, щоб поставити на війну на виразний шлях, котрий допровадив би до певної перемоги.

НАЦИСТИЧНІ СТРАТОФЕРИЧНІ ЛІТАКИ

ВАШИНГТОН. — Летунські кола Америки говорять, що нові стратосферичні німецькі літаки, котрі нині будує Німеччина, щоб їх вже в короткому часі пустити в бій, не лякають американських літаків. Ті німецькі стратосферичні літаки можуть летіти дуже високо, бо на 40,000 стіп, як теж вони будуть робити далеку і скору подорож. Але, щоб заатакувати противника, вони мусять спускатися вліз, а тоді вони натрапляють на американські літаки, котрі є знаменитової якості. Американські бомбовики, зокрема літаючі фортеці, це щось таке, що німці не можуть собі з тим дати ради. Вони муситимуть придумати щось далеко краще, ніж те, що нині мають, аби запобігти американським літаючим фортецям. Проте летунські кола є такої думки, що ті нові німецькі літаки пробуватимуть своїми поновними масовими налетами на Британію знищити її промисл і летунські майдани, бо Британія стає дійсно дуже небезпечною випадковою брамою для Німеччини і дійсно загрожує Німеччині знищенням.

Віші Заставляє Робітників Помагати Націстам

ВІШІ. — Офіційний журнал оголошує закон про заведення примусової праці для мужчин у віші від 18. до 50. року життя і для жінок від 20. до 35. року. Всі такі особи мають мати заняття, яке „уряд буде уважати потрібним для держави“, каже декрет. Новий закон видимо торує дорогу для доставки нацистам французької робочої сили.

МАКЕДОНЦІ ЗРИВАЮТЬСЯ ДО РЕВОЛЬТИ ПРОТИ БОЛГАРІЙ

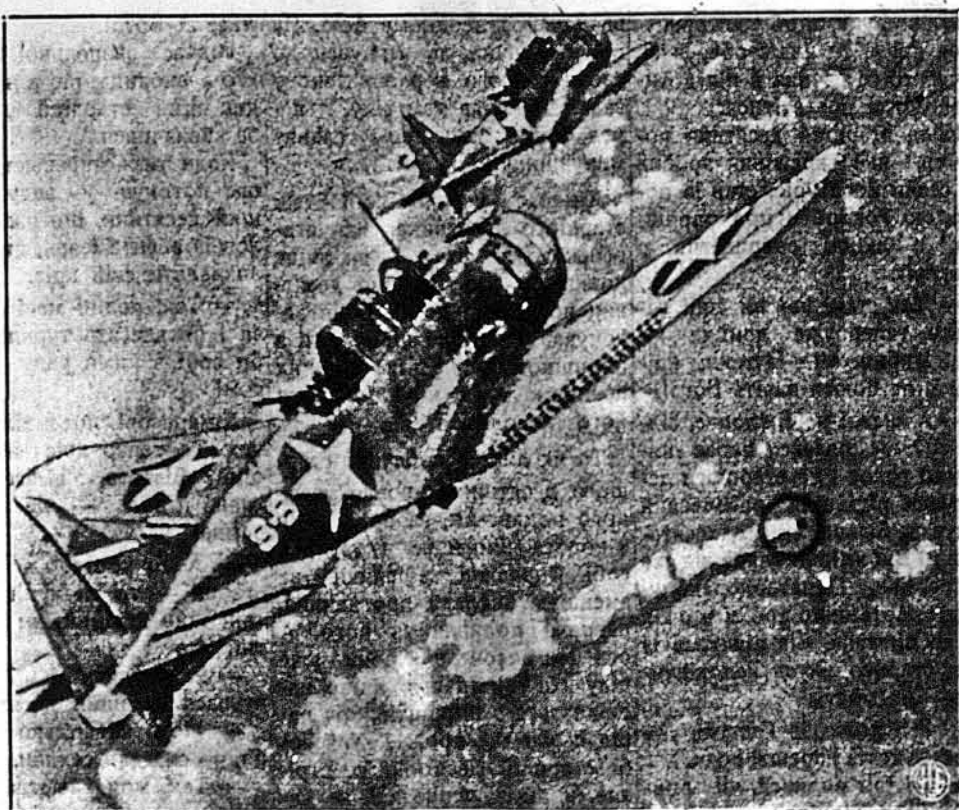
ЛОНДОН. — Намагання замах на болгарського міністра внутрішніх справ Петра Габровського й арешти соток людей по всій Македонії був немовби сірником, конем на бочку пороку. По всьому Балкані стали множитися револьти.

Македонці видимо оперують у порозумінні з провідником сербських партизанів, полковником Михайловичем. Шведська Телеграфічна Агенція дістала вістку з Софії, що в болгарській Македонії виникла загальна револьта та що повстанці вбили в кількох містечках всіх болгарських урядовців. Вістка додає, що повстанці дістають амуніції з літаків, відлай російських.

З Анкари приходить вістка, що німці розв'язали кілька болгарських полків, серед котрих проявились сильні російські симпатії. Деяких офіцерів арештовано, а інші втекли в гори.

НІМЕЧЧИНА НЕ МОЖЕ ЗАБРАТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ХАРЧІВ

ЛОНДОН. — Знавці транспортної справи в Європі кажуть, що залізничний транспорт в Європі так підорваний, що незадовго, бо вже може цієї зими, Німеччина не зможе дістати з Франції навіть ті харчі, яких Франція буде мотти відступити Німеччині.

В ХМАРАХ НАД МІДВЕЙ. — На образі бачимо два американські бомбовики в повітряній боротьбі з японськими літаками над островом Мидвей, на Північному Тихому океані. Бачимо теж, як японський літак спадає в підлуння у море. Боротьба за Мидвей, що велась від 4. до 6. червня, закінчилась повною американською перемогою.

НАЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ВСТУПЛЕННЯМ У СТАЛІНГРАД

МОСКВА. — Головна команда російських військ каже, що скріплені німецькі сили зробили знову поступ на південний захід від Сталінграду та що вони заняли одне „населене місце“ над Волгою.

Російська команда однак не признає правдивості заяви німецької головної команди, що мовляв німецькі війська ввійшли вже в місто Сталінград. Вона признає однак, що ворог дістав скріплення в повзах, літаках і артилерії та що атакує сильно.

Російська команда каже теж, що вона дістала добрі рапорти про боротьбу на кавказькому фронті, де мовляв російська артилерія запалила 26 ворожих повзів.

ДОГАДИ ПРО НОВИЙ РЕЙД НА ЦЕНТРАЛЬНУ ЕВРОПУ.

ЛОНДОН. — У понеділок рано всі радіові станції по Німеччині й по краях під нацистичною котролею перервали свої програми, що звичайно вказує, що відбувається повітряний рейд. Англійська команда каже, що це його певно роблять російські літаки.

БРИТАЙСЬКА КАМПАНІЯ НА МАДАГАСКАРІ СТРАЧАЄТЬСЯ ЗО СЛАБИМ СПРОТИВОМ

ЛОНДОН. — Прем'єр Чорчил заявив у парламенті, що британська кампанія за заняття французького острова Мадагаскару стрічається лише з формальною опозицією та коштує малі втрати. Він заявив серед оплесків послів, що заняття трьох логовних об'єктів цієї кампанії вже dokonano.

НОВИЙ РЕЙД НА ДІСЕЛЬДОРФ.

ЛОНДОН. — Бритійські літаки бомбардували сильно важке німецьке місто на Рені Дісельдорф. У цій 15-тій уже рейді на Дісельдорф брате участь поважне число літаків, бо скинено 100,000 запальних бомб; їх було правдоподібно 500 до 600. Ціле місто переминено в одно горюче море.

ЗАГАДОЧНІ НІМЕЦЬКІ ЛЕТИ ПОНАД АНГЛІЮ.

ЛОНДОН. — Німці висилають тепер для лету понад Британію нові типи літаків. Літають вони днем і одинцем і дуже високо, бо 40,000 стіп понад землею. Англійська команда пробує вгадати, яку ціль мають такі лети. Зогляду на те, що з такої висоти ледь чи можна робити обсервації або фотографувати, догадуються, що це пробні лети, які може підготувляють якусь масову акцію.

І РОСІЙСЬКІ МАРИНАРИ ВЖИВАЮТЬ ТАКТИКИ „КОМАНДОСІВ“.

МОСКВА. — Маринари червоної флотії dokonali з моря Барентса рейду на взір англійських „командосів“ та знищили 11 важких гармат, кілька мостів, два магазини амуніції та один магазин харчів. Комунікат флотії не каже, проти кого відбувся цей рейд; газетарі догадуються, що проти ворожих позицій у північній Фінляндії.

НІМЦІ ВЖЕ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ЗИМИ.

ЛОНДОН. — Гітлер вибрав трьох генералів для приготування німецької армії для поборовання російської зими. До зимової ради йменовані генерали: Гальдер, Якоб і Вітершайм, що мовляв є найкращі військові уми Райху.

ПРОВІДНИКИ МАГОМЕТАН ПРОТИ ГАНДІ.

НЬО ДЕЛІ (Індія). — Магомед Алі Джіна, президент Мозлемської Ліги, заявив, що мусулмани Індії не згодяться приступити до тимчасового уряду Індії, хіба що їм признається особіне правління. Ця Ліга мовляв уважає рух Конгресу Цивільного Непослуху за звернений не тільки проти Британії, але й проти мусулманів Індії.

КРИПС ВИНУЄ ГАНДІ.

ЛОНДОН. — Бритійський міністер Крипс заявив підчас дебати над питанням Індії в палаті громад, що Ганді не допустив до розв'язання індуського питання, хіба резолюційний комітет Гіндуського Конгресу вже був прийняв резолюцію за бритійський план.

АМЕРИКАНЦІ В ІНДІІ ШУКАЮТЬ ЗАРАДИ НА СПЕКУ.

НЬО ДЕЛІ. — Лише п'ять місяців перебувають американські війська в Індії, а вже всіли зробити глибоке вражіння на край. Спершу вони терпіли від тропічної спеки й шукали прихолоди в гірських літниках. Щедрість, з якою вони видавали гроші, драгує бритійців.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ВИСВІТЛЮВАННЯ НАЦИСТИЧНОЇ ФІЛЬМИ.

СТОКГОЛЬМ. — У різних містах Європи, між іншими в цьому місті, відбувалися демонстрації проти висвітлювання нацистичної фільми про англійський рейд на Діен. Демонстрації в Стокгольмі не допустили до виставлення фільми.

Домашній Фронт

Змагання Америки з Державою Осі увійшло в новий період, який відрізняється багатоманітністю від перших місяців війни. Зміну видно на бойових фронтах; американські сухопутні й повітряні армії вже самі починають вибирати час і місце, де і як їм вдарити на ворога. Таку зміну помітно й на домашньому фронті, де почалась завзята, непереривна праця, що її метою є перемога в цій війні.

Перша доба цієї війни, що почалась безпосередньо після японського нападу на Перл-Гарбор, була замітна величезним зусиллям і значними досягненнями, але також поважним замінням. Деякі ділянки воєнного промислу недописали. Часами бракувало сировини. Для деяких занять не було досить фахових робітників. Фабрики, що виробляли товари для цивільного вжитку, переминовано на воєнне виробництво і це викликало тимчасове безробіття. Треба було висилати щораз більше харчів і інших засобів союзникам і воякам на фронті. Все це викликало поспіх, поспіхи й деяке заміння.

Тепер це все в більшості минулося. На спеціальних курсах вивчено тисячі потрібних фактів. Є вже можливість складати наперед плани, доцільно розподілювати існуючі припаси, та при допомозі плановання і згоди уповноваженої ошадності дбати, щоб тих припасів вистачило якнайдовше, головне так довго, як буде треба.

Америка потребує тепер більше мяса ніж колибудь давніше. Для самого війська і для союзників треба яких 6 мільйонів фунтів, та, нажалу, в разі війни треба яких 24 мільйони фунтів. Це означає, що цивільне населення мусить обходитись двома й пів фунтами мяса тижнево на особу. Це, однак, є стільки, скільки одна особа їла пересічно на тиждень на протязі останніх десятих років. І це є багато більше, ніж один фунт на тиждень, що його діставали британці, чи 12 унцій, якими мусить задовольнитись німецьке, або 5 унцій, пайка бельгійського населення.

Крім того, ми маємо подостатком припасів дробу, сира й сусеної фасолі, щоб доповнити недостачу мяса в нашому харчі.

Цивільне населення Америки все ще марнує багато всілякого добра, яке може й мусить придатись для добуття перемоги. Ми мусимо не тільки обходитись ошадно з тим, що маємо, але також мусимо збирати й ховати речі, які ми звикли була безжурно викидати. Мало того: ті речі треба повишукувати зі смітників і з куп відпадків та передати їх туди, де з них зроблять зброю.

Найважливішими між тими речами є, як це вже нераз було підкреслено, гума й метали. Та на них не кінець: в міру того, як війна поступає, нам певно прийде до речі й шматки цієї й інші речі. Тепер же американська воєнна промисловість потребує конче ось чого:

(1) **Старе залізо.** Половина кожного танка, нищителя, вантажного корабля чи рушниць, вироблених в американських фабриках, складається частинно зі старого заліза, яке ще недавно вважалося безвартним. Сталева індустрія зорганізована й розбудована так, що вона потребує на половину чугуну (лишого заліза) і старого заліза, щоб виробляти необхідну для продукції зброї сталь-крицю.

(2) **Мідь, мосяж, цинк, алюміній і олово.** Тих всіх металів в Америці обмаль, а всі вони необхідні для виробу амуніції, Поволоку бомб, набоїв, патронів, пальників, рушниць, скоростріли, мотодіри і всі складні частини гарматних цільників виробляється з тих металів. Вони також потрібні для виробу кораблів і літаків.

(3) **Гума.** Це є найслабша точка Америки. Сьогодні японці мають під своєю окупацією краї, які перед війною продукували 97 відсотків усієї гуми у світі. Японці остануть в тих краях, поки ми їх не виженемо відтіля. Америка мусить збирати зуквику гуму, а навіть обходитись без неї там, де це можливо, щоб призбирати кількості тисяч тон того необхідного матеріалу, який нам конче потрібний.

(4) **Кухонні товщі.** Американські господині викидають щоразу приблизно два біліони фунтів товщевих відпадків і лою. Тимчасом з цього матеріалу можна виробити гліцерину, а гліцерина необхідна для продукції вибухових матеріалів. Тому й просять кожну господиню, щоб вона збирала весь товщ, який вона тільки може, щоб держава мала досить дешевої гліцерини.

(5) **Лакхміття, мотузи з волокна, конопляні мішки.** Тих матеріалів треба щораз більше. Транспорти з багатьох країн, де росте жюта (кактус, з якого виробляють волокна) і коноплі, тепер не доходять до Америки. Лакхміття, випраного і вичищеного, звивається як ганчірок для машин; текстильна індустрія мусить постачати матеріали на що інше. Мішків треба для пакування машинерії для пересилки, а також на мішки на пісок, яких звивається для оборони.

ОБЕРНУЛА КИЙ

Уряд міста Грейт-Фолз у Монтані оголосив мешканцям приказ шадити воду. Заборонив між іншим уживати води до поливання травників між 2 год. сполудня й 9 год. вечором. За заборону, як звичайно, була получена загроза карі: хто з громадян важиться поливати свої травники в заборонений час, буде караний гривною або арештом або обома карами.

Оноді до уряду міського посадики вбіга з скаргою пані Грінвола: «Як це так, що міський уряд ретрачує воду на поливання своїх травників, так, що аж вода потоками пливе вулицями, а я не маю води навіть на поливання моєї горюдини в моїм воєнним городі?»

ЦИМ РАЗОМ НЕ ВІД ГОРІВКИ

У місті Сетлі в стейті Вашингтоні, зайшов до аптеки панок і, похитуючись від напиту, станув на вагу, аби зважитися. Як кинув гріш у дірочку, і став дивитися на показки ваги, звідти споза вилка стала дивитися на нього похитуючись на боки, велика гадюка. Він зіскочив з ваги, й подався до дверей, думаючи, що від алькоголізму йому привиджуються гадюки. Крамничий менаджер, побачивши втікаючого покупця, оглянувши вагу, і там побачив гадюку. Повідомили Людiane Товариство й воно добуло гадюку з ваги, де вона певно просиділа вже кілька днів.

EVERYBODY IN WAR BONDS

ТРИ ЗНАВЦІ, ПРО КОТРИХ ГОВОРІТЬ ЦІЛА АМЕРИКА. — Про нікого в останніх днях не писали газети так багато, як про Бернарда М. Барука і його комісію, що розслідувала умову проблему, себто ту, що є сьогодні чи не найбільшою журую Об'єднаних Держав. Кажуть, що знаменитий звіт комісії допоможе цю проблему розв'язати. На образку бачимо Б. М. Барука як першого зліва. Другим зліва є д-р Джеймс Б. Конент, а останнім д-р Карл Компто.

НА ТЕМУ: ДВІ ДУШІ

(Продовження з стор. 2-го).

го то писання не мала нічого російської цензура.

В подібний спосіб пишуть і українські письменники, що є під комуністичною цензурою. Очевидно, що в такій змінній формі, яка відповідає новим порядкам і новим господарам. Іх об'єктує хіба тільки те, що інакше писати взагалі не можна. Та це не міняє факту, що їхні писання теж виглядає на писання людей з двома душами.

Та бувало, таким людям з „двома душами“, українською і російською, приходилося пережити таке, як це траплялось Стороженку. Бо трапляються і такі чесні й розумні між росіянами, що віднесуться до українського народу з дійсними симпатіями й повагою, а зате вдарять людей з „двома душами“. Ось таке сталося і з Олександром Стороженком. Хоч у советській Росії таке тепер не можливе, то проте так вартує нагадати цю подію.

Як появились в 1863. році „Українські оповідання“ Стороженка, зявився на ті оповідання критика в „Современнику“, тодішнім дуже поважним, ліберальним, російським журналі, що його видавав визначний російський поет Некрасов. Рецензію, як подають, написав О. Пипін, славний історик російської літератури, який часто писав і на українські літературні теми. У вступі до цієї критики є дещо „фільософування“ на тему, коли почування людини є справді дієвими. Про ті почування кажеться так:

„Почуття тільки тоді буває дійсним, коли воно зявляється на певній, дійсній підваліні. Почуття без підвалині — це удане почуття, і воно може бути тільки у таких людей, про яких ми отсе ведемо розмову“.

Отже виходить, що критик не повірив „українським почуванням“ Стороженка. І так є. Він каже, що вони штучні, удані, а люди з такими почуваннями тільки: „...можуть ораскудити найрозумнішу й найчеснішу справу, до якої їм заманеться притулити своє почуття. Деякі з таких людей виявляють із себе патріотів, прихильників російської народності, другі обирають предметом своїх почувань — українську народність“.

Критик заявляє, що між росіянами є „нечисленні люди“, які „справді спочувують розумним і чесним національним пориванням українців“ і „які терплять за не від „любителей“ національності російської“. До тих, що через те терплять, зачисляє мабуть ав-

тор і себе самого. Але саме тому, що в нього, росіянина, є почування до українців основані „на підвалинах“, він не може стерпіти, як міг Стороженко, як українці писати свої українські оповідання — з „уданням, позиченим захватом“. Він каже, що Стороженков „зманулось довести, що українці такий ідеальний народ, якого не було тай не буде“. І тому він:

„...малює Україну якоюсь то чарівною стороною, де люди живуть, як хочуть, не знають ні лиха, ні праці, живуть собі, їдять кавуни, пють наливки, збирають карбованці, співають пісні та кохаються в чорнобривках. Щаслива людина України не знає ні голоду, ні землетрусу, ні потону, ні нападу чужинців...“

„Очевидячки, хто живе в такій чудовій країні, той мусить відрізнитися від звичайних людей; жителі України не знають дрізкових світових турбот, вони тільки кохаються та їдять кавуни та сало і гуляють так, що аж лихо сміється. Сам Бог їм посилав хліб і сало за їх чесноти. Мешканки України всі без винятку красуні, чорноокі, чорнобриві, їх руки „ніжні, повні й білі як пшеничне тісто“, не здатні до чорної праці, вони родилися тільки для обіймів...“

„Молоді українці теж родилися задля самісінького кохання, — усі вони красуні, ніжні, добрі, женихливі, поетичні. Дурнів у їх немає, а як і знайдеться такий, то це ні трошечки не пошкодить йому бути розумнішим над розумними. Навіть старі — і ті не страшили молодого огню...“

Автор з запалом малює, як вони „кружляють горілку, аж луна округи йде“.

(Кінець буде).

ВІЛКІ ПРО ПЕРЕВАГУ НАШИХ ЛІТАКІВ.

БЕІРУТ (Лібанон). — Вендел Вілкі, особистий представник президента Рузвельта, заявив ту газетарам, що американська продукція літаків видає 5,000 літаків місячно й перевищує на 60 процентів усю продукцію всіх ворожих країн. Він заявив теж, що держави Осі запотробують місячно по 500,000 тон, а Об'єднані Держави продукують місячно нових кораблів на загальну містоту 600,000 тон.

СТАВЛЯТЕ В РАДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЮ.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

До української школи!

Скінчилося літо. Повертали люди з вакацій, з відпочинку. Кожний провів час по-своєму. Набралася нових сил, енергії. Для родичів настало тепер одно з найважливіших завдань: післати діти до школи. Наука, це велика зброя людини. Багато вона допоможе промостити дорогу в житті людини, — до краю її приспособити. Так воно було, є й буде!

Між тими тисячами шкільної молоді, буде багато також й українських дітей. Підуть вони, хто до вищої школи, хто до нижчої, чи то початкової.

Хоч висять чорні хмари над всім людством, а марево чорної нужди над Європою, однак в нас, в Америці, ми ще цього так не відчуваємо. Державні і стейтові установи, вишукують научні інституції найбільш вибагливими приспособленнями та бібліотекою; заповнюють шкільними й кваліфікованими научними силами, щоби виховати молоде покоління на добрих і патріотичних горюках.

Родичам українського походження треба також подбати про своїх дітей. Треба доложити всіх старань, щоб заіпнати їх з матірною мовою, з чаром рідної мови, як також з культурними надбаннями українського народу. Обов'язком родичів і старших є отже подбати про свої научні осередики при парохіальних чи народних домах та інших установах, закласти бодай короткі курси для вивчення всього, що рідне. Треба, щоби діти знали історію свого народу, його культуру і літературу. Нині такий час, що замало є знати тільки одну мову.

Як кожного так і цього року українська православна парохія при 14-тій уліці в Нью-Йорку отирає в своїм власнім і вигіднім для дітей люкально-вечірню школу для нічних і вищих класів. Нчителем школи є молодий і спосібний учитель, студент Степан Голутяк. Школа почнеться від 15-го вересня і триватиме кожного дня від год. 5-тої до год. 7-мої вечором.

Вписуйте своїх дітей до школи там, де найближче й найвигідніше. Школа причиниться до гарного і характерного виховання діточок. Школа це очі і мозок народу. Тому, як ударить шкільний дзвін, до школи українські діти!

Член шкільної управи.

БОФАЛО, Н. Й.

Посвячення прапорів.

Відділ Союзу Українок Америки, ч. 49, обходив 17. травня ц. р. свято посвячення прапорів — американського і українського.

На це свято запрошено до участі інші товариства, місцеві і позамісцеві. Брали участь: Союз Ук. А. з Рочестер, Н. Й. Сестрицтва церковні: з Іст-Бофало, Блек-Рак і Ланкестер. Дівочі Тов. (Солаліти) з Іст-Бофало. Жіноча громада з Іст-Бофало. Бр. св. о. Николая, від 127 У. Н. С. Від. У. Р. Союзу, від. Провидіння, Ам. Укр. Горожанський Клуб. Усі із Бофало.

По закінченню Служби Божої, о. В. Козоріз посвятив прапори і виголосив до того дуже гарну проповідь, заохочуючи жінок до дальшої праці на будуче. А опісля зібрав збірку у церкві, котра принесла \$95.75 на українські інституції, за котрі ми ніколи не забуваємо.

В год. 7-мій вечором відбувся в церковній салі бенкет і концерт.

Предсідниця від. 49 С. У. А., пані Анна Снайчук, привітала гостей і пояснила ціль цього свята та подякувала за чисельну участь у тим святі. Опісля поклала о. В. Козоріза до дальшого проводу. О. В. Козоріз поблагословив страви, котрі члениці приготували і сказав коротку промову, зазначаючи ціль прапорів у нашій прибраній батьківщині, як теж учинивши працю наших жінок, що працюють на народнім і церковнім полі, для Американського Червоного Хреста, та закупили Державний Бонд на \$200.

Секретарка С. У. А. з Рочестер, Н. Й., пані Кат. Андрусів, забрала слово і коротко до всіх зібраних промовила, заохочуючи до допомоги нашій прибраній батьківщині і закликаючи стояти при наших президенті. Говорила, що не лиш хай ідуть наші сини боронити нашу прибрану батьківщину, але і ми не сидім, але ставаймо в ряди Амер. Чер. Хреста та помагаймо нашому краю, де живемо.

Предсідниця від С. У. А. з Рочестер, пані А. Хмільяк говорила яку користь приносить нам організація С. У. А.

Відтак забрала слово пані

А. Качор, котра була перша, що організувала від. С. У. А. в Бофало. Говорила, що почувается дуже задоволено, що її початки не пішли на марне, і що вона від початку бажала, щоб наш відділ мав свої прапори і дякувала членицям, що вони довершили діла, котрого всі бажали.

Було ще більше бесідниць, котрі говорили на подібні теми.

По скінченню бенкету хори, місцевий і з Ланкестер, під проводом п. Г. Головича, відспівали вязанку українських пісень, за що гості нагородили їх рясними оплесками.

Місцеві Сестри Служебниці приготували шкільні діти, що відіграли коротку, але дуже гарну арію, за що гості нагородили їх рясними оплесками.

По укінченню концерту, предс. пані А. Снайчук подякувала всім гостям і товариствам, за участь і за дарунки на наші прапори. Зложили на прапори по \$5: від. С. У. А. із Рочестер, від. 127 У. Н. С. із Бофало, Укр. Ам. Гор. Клуб з Бофало; пані Мелін, предс. Ам. Чер. Хреста і Жіночої громади, гр. Іван і Катерина Пастернак, Александер Одо-тнюк; по \$1: К. Новосядна, К. Коломан.

На закінчення хор і всі гості відспівали український гимн „Ще не вмерла Україна“ і „Гад Блес Америка“.

Анна Снайчук.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО ПОЗИЦІЯХ ОСІ НА КРЕТІ.

КАІРО. — Американські бомбовики знову доконали важкого рейду на нацистичні позиції в заливі Суада на острові Крети. Бритійські літаки в той час бомбардували важко Тобрук.

ЛЯВАЛ РАДІТЬСЯ З КОМАНДАНТАМИ ФЛОТИ.

БЕРН (Швайцарія). — Ляваля відвідали адмірали французької воєнної флотії. Газети догадуються, що предметом нарад була ситуація, що виникла внаслідок окупації Мадагаскару.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

УВАГА! УКРАЇНСЬКІ РОДИЧІ!

СТАРАННЯМ ШКІЛЬНОГО КОМІТЕТУ української православної парохії св. Володимира 334 Іст-14-та вул., в Нью-Йорку, — отримався

„РІДНА ШКОЛА“

ДЛЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ ДНЯ 15-ГО ВЕРЕСНЯ 1942 РОКУ

Науку вестиме учитель Степан Голутяк кожного дня від год. 5-тої до год. 7-мої вечором.

Вписуйте своїх дітей, не бороніть їм світла і знання! Раді будемо послужити Вам виховати Ваших дітей на гарних і характерних громадян.

ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському переводі:

A HISTORY OF UKRAINE By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРИН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Послать осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Імя _____

Адреса _____ Місто _____ Стейт _____

Жіноча Сторінка

УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

І. Вчасні дитячі літа найкраща пора для навчання.

Навчання наших наймолодших дітей української мови, це — на жаль — справа залежна тільки від доброї волі родичів. На них громадянство не має ніякого морального примусу, бо — не створило обставин, які уможливили б родичам виконати таке завдання. Невистархальна скількість заборон, початкових шкіл, недстача літової книжок, радієвих аудіцій і інших виховних засобів для дітей цього віку, коли вони найскорше учаться кожній мові, маючи пізніше в житті час її розвивати та збагачувати — лишає дитину початкових літ цілком залежною від цього, як родичі самі найшли спосіб, як навчити її української мови та це знання у дитини розвинути.

Коли одно з родичів, а головню мати, не потребує у цьому часі їди заробляти, прокидає досить виховної ініціативи та старається виціпити у дитину якнайбільше знання української мови, це й через решту літ — дитина, коли навить не користалася зі своєї школи, має вигляд вирости з цілком правильним знанням української мови та буде могла без трудно висловити нею не все, що потрапило англійською. На славу поодиноким родичам — такі випадки тут маємо, і серед родженого в Америці покоління подібаємо молодих людей, з яких мови прямо тяжко повірити, що їх нога не ступала ніколи по українській землі.

Але велика частина нашої молоді знає українську мову

недостатньо, задержуючи лиш найменше знання, що його дістала у ранньому дитинстві, або не набуваючи навіть цього. Коли під якимось впливом хоче вивчити мови батьків у пізнішому віці — мусить вчитися її від самих основ. Знаємо, що до існуючих наших середніх шкіл великий відсоток молоді приходить майже без ніякого знання української мови і починає її від азбук. За цих кілька літ навчання ця молодь не може досягнути у її знання багато більше, чим ступня т. зв. „дитячої мови“ — значить, називати речі та виразити простенькі враження, чи потреби. Не багато більше, як знання англійської мови, якого за три-чотири роки набереться тут чужинцеві, коли її окремо не студіює.

Це не вина шкіл, ані вчителів, але закон наших умових можливостей: достатній, чи дослідій людини, яка не має спеціальних мовних здібностей, забирає довгі літа пильної праці для вивчення чужої мови так, щоб на її могла вона без трудно висловити все, що відзеркалювало її інтелектуальний та чуттєвий стан. Для цього пересічна людина мусить знати дану мову від вчасних дитячих літ і мати час її розвинути. Та лиш цього рода знання мови може дати людині повний вжиток з неї і нагоду використати ці всі можливості, що розкриваються перед кожною спосібною одиницею, яка знає основно більше ніж одну мову. Коли цей ступінь знання української мови хочемо дати нашим дітям — бо лиш таке знання може їм в житті не

лиш ідейно, але й практично придатися — мусимо вчити дитину безупинно від першої хвилини, як починає вона видобувати зі себе найпростіші складки людської мови.

Найідеальніший стан для навчання був би тоді, коли б дитина чула кругом себе саму лиш українську мову. Але річ у цьому, що дитина мусить рівночасно вчитися теж англійської. Назагал вчителі по тутешніх школах не радо дивляться на дитину, яка приходить до початкової школи не знаючи англійської мови та твердять, що це відбивається некорисно на осягах самої дитини та спливає працю цілої класи.

Стоячи особисто перед питанням, як тут найкраще вчити дитину української мови рівночасно з англійською, а не маючи ніяких вказівок ні допоміжних з назовні — я з моєю дитиною старалася робити малі досліди, а скромними вислідами хочу поділитися з цими, кого справа цікавить. Видається мені, що доходу до цієї, коли в розмові назву кожної нової річі, про яку дитина питає (а питання „що це“ і „чому“ не сходять у кожній тритинній дитині) говорю її у двох мовах, кажучи їй зараз це повторювати. По кількох тижнях дитина так звикла до цього, що тепер кожного разу сама питається: „а як це по англійськи?“ Скільки разів дитина прийшовши з проходу домів повторює слова, чи фрази в англійській мові, які десь захопила від прохочих чи дітей і часто не знає їх значіння — я переводжу це їй негайно на українську мову, кажучи повторити одно і друге. Вірити не хочеться, як швидко дитина — а моя напевно не є ніяким винятком — здає собі справу з окремих частин

двох мов, як без великого труду, бо лиш при уважливості старших, вчиться не мішати слів та цікавиться нараз двома мовами. Правда, вона, як і старші, має велику схильність до цього, щоб говорити „я не хочу потейтоус“ або „дай мені бред“. Але поправити дитину кожного разу, як вона ажває цю мішанину, заставляючи її повторити усе ще раз правильно — доводиться до бажаних вислідів. На це я маю до тепер багато даних, а на будуче — надію.

Дальше — видається мені — треба робити усе, щоб загалом дати дітям нагоду скорше вчитися говорити, бо маючи у дошкільному часі навчитися двох мов — вони мають перед собою вдвоє більше умов завдання ніж американські діти. Кажуть лікарі, що дитині, якій говорення приходить тяжко з природи, можна багато допомогти з назовні такими способами, як частим, спокійним, а виразним говорінням до дитини та читанням їй книжечок, заставляюванням дитини слухати, якнайбільше правильною розмовою старших; врешті виучуванням її пісень, бо пр. цей останній спосіб вживають дуже успішно навіть при поправлюванню вроджених недомогань мови у дитині (пр. гикання). Коли ми перенесемо ці всі способи на нашу приклад і будемо до наших дітей говорити якнайбільше, давати їм нагоду пробувати між старшими чи дітьми, що говорять по українськи, вивчувати пісень, вершків та інших пам'ятевих річей — діти дістануть сильну підставу для цього, щоб на ній розвинути основне знання української мови у дальших літах.

Ці діти також скорше заховують знання мови через небезпечний час шкільних літ, коли то знаходять вони англійську мову більш атракційною, бо відкривають на ній свіжий новий та цікавий. Очевидно, що й у цьому часі треба родичам продовжати свою працю.

Та всеж — це є лиш можливість навчання української мови для дітей, які мають дома цілоденну опіку мамі, чи когось іншого, що докладає до цього усіх старань. Решта, яка не має цієї нагоди, а ми не подбали про неї — це камінь на нашому громадянському сумлінню.

(Кінець буде).

Клявдія Олесницька.

“We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need.”
— Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY BUY WAR BONDS

Дитячий Параліж

Наш уряд уже не раз звертав увагу на розповсюдження зарази дитячого параліжу. Бюро Здоров'я звертало увагу батькам і домашнім лікарям, щоб вони при появі перших симптомів параліжу давали знати медичним авторитетам, бо тільки в перших початках цієї слабости можна ужити серум до лічення її.

Познаки дитячого параліжу є такі самі, які бувають і при інших епідемічних слабостях. Дитина стає сумна, сонна; часом дістає розвільнення, але в більшості випадків має затвердження; біль голови і воноти бувають все з початку; пізніше приходить гарячка і біль м'якули в ногах і руках, потім настає параліж. За двадцять чотири, або сімдесят дві години дитина може бути спараліжована на руки й ноги. Не треба ждати виявів всіх тих симптомів і допустити до параліжу. Як тільки в дитині покажеться мала гарячка, воноти, понос, неспокійне здернування — треба зараз класти її до ліжка, дати касторового олію і послати скоренько по лікаря.

Дитячий параліж, це є чисто дитяча слабкість і особливо небезпечна для дітей до п'яти літ. Медичні авторитети не знають ще способу, як запобігати тій слабкості, але радять на всякий випадок остерігатися її в той спосіб: Треба держати дитину в чистоті, купати часто, мити дітям руки перед їдженям. Кожна дитина повинна мати свою окрему хустинку до носа. Діти не повинні пхати пальців до рота й носа. Научити дітей, щоб вони закривалися хустинкою, коли кашляють та чихають. Рано і ввечір дитина повинна полокати рот соленою водою. Дитяча страв повинна бути проста і здорова, не давати їй ніколи смажених страв. Давати пити їй багато води. Підчас епідемії не пускати дітей на всякі людні місця, як театри, тощо. Оминати ті домів, де хворіють на цю слабкість.

Дім треба держати в особливій чистоті. Не заставляти ніяких недоїдок зверху на столі, щоб мухи не сідали на те, бо вони розносять слабкість. Коли в хаті є пес чи кіт, то

треба їх пильнувати і чистити, а в часі епідемії не підпускати до дітей.

Коли лікар установить діагнозу параліжу, то тоді треба держати хору дитину в ліжку в величому спокою. Спараліжовані м'якули мусять бути удержувати в теплі і лежати в такій позиції, щоб вони не мали найменшого напруження. Коли дитина неспокійна, то треба завинуту її всю, від ніг до грудей, в вату і забиндувати добре.

Потім, як дитина вже видужує, треба уважати, щоб вона не вставала за скоро з ліжка, бо може напружити ще слабкі м'якули і зостатися на ціле життя калікою. Треба помагати дитині помаленьку і потрошки ходити, поки не закріпнуть м'якули.

ПОТРЕБНО УПРАВИТЕЛЯ

в середній віці до заряду наймодернішої молочної ферми і двох фермерських поміщиків. Помешкання зі всіма модерними вигодами. Ферма є в New Jersey. Напишіть всі потрібні доповіді, який маєте, платні, нік, скільки маєте дітей і т. д.

RUDOLPH KNOTTING MILLS, Inc.
70 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

ДАРОМ

вишлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чая з найліпшого гірського зілля, на недомогання жовудка, печіники і лихом. Велика пачка коштує 50¢.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задиху. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бачці. Велика пачка 50¢.

● МІШАНИ КОРІННЯ, на нестерпність, брак апетиту, корі. Добре також на запал до горілки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого зілля за \$2.00, дістану одні пачку даром.

Маємо всякі лінійні зілля, лави, цвіт, кору, ягоди, корінь, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і детально. Для шторників і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
“GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc.”
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4866.

В КОЖНІЙ ГОДИНІ

У нашій званню ми придержуємося правила бути готовими в кожній хвилині на кожній поклику. Потреба може приключитися в кожній хвилині, і погребник повинен бути готовий кожної хвилині, коли хтось зажадає його обслуги.

Тому то ми встановили собі строге правило, щоби бути готовими в кожному моменті, в день і в ніч, дати свою безпровадну й успішну услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City, 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжого свідоцтва.
● Гемороїди й желязи лікуються без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісний години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп — Екзамінація \$2.00

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з ценою погребання металевим труною, двома автом. караваном, балсамуванням, вишуканим похоронним Домом і т. д. \$295.00

Все, що треба, з винятком однієї належностей за церкву надправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

НА ФІЛІДЕЛЬФІЮ й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-5777

АМЕРИКАНСЬКІ КРАСУНІ В ЛОНДОНІ. — Гарні дівчата, що перед нами, це американки, що працюють в Червоному Хресті. Заки їх поприділявано до різних робіт, дано їм змогу оглянути Лондон, що вони і роблять.

ТАРЗАН, ч. 634. Відважна жінка.

HUNTING TARZAN, YVETTE MET GRANNY AKERS, WHO EXPLAINED: "WE MUST GET THE CAPTAIN'S KEYS TO FREE HIM!"

BUT THE CAPTAIN WAS NOT TO BE FOUND ON DECK--AND THE BRIDGE WAS AFIRE.

UNDAUNTED, GRANDMA AKERS HASTENED TOWARD THE BURNING SUPERSTRUCTURE. "YOU'LL BE KILLED!" YVETTE SCREAMED.

"I DON'T EXPECT TO LIVE FOREVER," GRANNY CALLED BACK JAUNTILY.

Шукаючи за Тарзаном, Івета натрапила на стареньку жінку Ейкерс. Пані Ейкерс сама вже над чимсь промишляла, бо відразу заклікала: „Мусимо видатати ключі від в'язниці“

Але серед такого замішання важко було знайти капітана. Його не було на покладі. А цілий корабель вже був охоплений вогнем.

Пані Ейкерс не попадала в роздуми, а рішила свого осягнути. Вона попрямувала до схід, що вели на гору „корабля“. „Ви згорите!“ — заклікала Івета.

Пані Ейкерс на хвилю обернулася до Івети і відповіла: „Я не думаю жити на світі вічно“. З тими словами вона подалася бисто по сходах.